

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VRHOVNI SUD
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
Broj: 51 0 Ps 071934 18 Rev
Sarajevo, 05.03.2020. godine

Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine u Sarajevu u vijeću sastavljenom od sudija: Tife Potogija, kao predsjednice vijeća, Slavice Čindrak i Jasne Mujanović, kao članica vijeća, u pravnoj stvari tužitelja Udruženje "Regionalni Razvoj" Višnjevo, Višnjevo broj 31 b, Mehurić, zastupano po punomoćnicima Adilu Lozi i dr., advokati iz Travnika, Bosanska 42 a, protiv tuženih: 1. Srednjobosanski Kanton, Ministarstvo šumarstva, poljoprivrede i vodoprivrede, zastupan po Kantonalnom Javnom pravobranilaštvu Vitez, i 2. "COMPREX" d.o.o. Sarajevo, zastupan po punomoćniku Irsanu Kukić, advokatu iz Travnika, Bosanska 71, radi ništavosti ugovora, v.s. 100.000,00 KM, odlučujući o reviziji tužitelja protiv presude Kantonalnog suda u Novom Travniku broj: 51 0 Ps 071934 17 Pž 2 od 20.04.2017. godine, u sjednici vijeća održanoj dana 05.03.2020. godine, donio je slijedeću:

P R E S U D U

Revizija se odbija.

O b r a z l o ž e n j e

Prvostepenom presudom Općinskog suda u Travniku broj: 51 0 Ps 071934 15 Ps 2 od 01.07.2015. godine odbijen je u cijelosti tužbeni zahtjev tužitelja kojim je traženo da se utvrdi apsolutno ništavim Ugovor o koncesiji za projektovanje, izgradnju, korištenje i prenos male hidroelektrane „Moščani“ broj 05-25-112/04-10 (01-873-09/04) od 15.07.2004. godine, zaključen između tuženih, te da kao takav ne proizvodi pravne posljedice, kao i da tuženi tužitelju solidarno naknade troškove parničnog postupka.

Istom presudom tužitelj je obavezan da prvo tuženom naknadi troškove postupka u iznosu od 54,43 KM i drugotuženom u iznosu od 3.949,90 KM.

Drugostepenom presudom Kantonalnog suda u Novom Travniku broj: 51 0 Ps 071934 17 Pž 2 od 20.04.2017. godine žalba tužitelja je odbijena kao neosnovana i potvrđena prvostepena presuda.

Blagovremeno izjavljenom revizijom tužitelj pobija drugostepenu presudu iz razloga povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava, s prijedlogom da se revizija usvoji, obje nižestepene presude preinače i udovolji tužbenom zahtjevu, uz naknadu troškova parničnog postupka koji obuhvataju troškove sastava žalbe i revizije.

Prvotuženi je podnio odgovor na reviziju s prijedlogom da se revizija o odbije u cijelosti.

Ispitujući pobijanu presudu u granicama razloga iz revizije i po službenoj dužnosti, u smislu odredbe člana 241. Zakona o parničnom postupku¹ (u daljem tekstu ZPP-a), revizijski sud je odlučio kao u izreci iz slijedećih razloga:

U odnosu na prigovore revizije koji se odnose na povrede postupka revizijski sud konstatiše da revident nije naznačio koje povrede postupka i pred kojim sudom su učinjene, kao ni razloge zašto bi te povrede utjecale na zakonitost i pravilnost pobijane presude, što je uslove propisan članom 240. stav 1. tačka 1. ZPP za podnošenje revizije iz tog razloga. Stoga su ovi revizijski navodi ocijenjeni paušalnim i kao takvi odbijeni.

U odnosu na prigovor pogrešne primjene materijalnog prava revizijski sud je pošao od činjenica koje su utvrđene u postupku:

- dana 15.07.2004. godine između prvo i drugotuženog zaključen je ugovor o koncesiji za projektovanje, izgradnju, korištenje i prenos male hidroelektrane „Mošćani“;
- Presudom Ustavnog suda F BiH broj U-4/08 od 16.09.2008. godine utvrđeno je da je Zakonom o koncesijama (Službene novine F BiH broj 12/00) i Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o koncesijama (Službene novine F BiH broj 13/03) povrijeđeno pravo općine na lokalnu samoupravu, kao i da danom objavljivanja te presude u Službenim novinama F BiH prestaju da važe navedeni zakoni;

Tužitelj kao udruženje građana i zainteresirana lica traži svojom tužbom da se utvrdi da je ugovor o koncesiji zaključen između tuženika ništavan, jer je zaključen protivno Ustavu F BiH i Evropskoj povelji o lokalnoj samoupravi koja je kao međunarodni akt ratificirana od strane R BiH 1994. godine. Dakle, tužitelj traži utvrđivanje da je zaključeni ugovor protivan Ustavu, jer prvotuženi nije konsultirala lokalnu zajednicu u vezi sa davanjem prava na koncesiju drugotuženom.

Prvotuženi je osporio tužbeni zahtjev tužitelja, osporavajući aktivnu legitimaciju tužitelja, navodeći da je u cijelosti primijenjen Zakon o koncesijama, a da je Odluka Ustavnog suda F BiH donesena tek 16.09.2008. godine i objavljena u Službenim novinama FBiH je 29.10.2008. godine, zbog čega ne može imati retroaktivno dejstvo, jer je ugovor zaključen 2004. godine.

Drugotuženi je također osporio tužbeni zahtjev tužitelja, navodeći da je u vrijeme zaključivanja ugovor bio u skladu sa zakonom.

Prvostepeni sud odbija tužbeni zahtjev ocjenjujući da je u vrijeme zaključivanja ugovora o koncesiji bio na snazi zakon koji nije propisivao obavezu konsultacija sa lokalnom zajednicom, zbog čega zaključuje da nije povrijeđeno pravo općine na lokalnu samoupravu,

¹ "Službene novine FBiH", br. 53/03, 73/05 i 19/06;

a da je tek od 2008. godine Zakon o koncesiji prestao da važi. Ovakav stav prihvata i drugostepeni sud.

Revizijski sud ocjenjuje da su nižestepeni sudovi pravilno primijenili materijalno pravo u pobijanoj odluci drugostepenog suda.

Članom 103. Zakona o obligacionim odnosima je propisano da je ugovor koji je protivan Ustavu, propisima, te moralu društva ništav, ako cilj povrijeđenog pravila ne upućuje na neku drugu sankciju ili ako zakon u određenom slučaju ne propisuje šta drugo.

U konkretnom slučaju utvrđeno je da je ugovor o koncesiji zaključen na temelju Zakona o koncesijama², kojim zakonom je propisano da odluku o pristupanju proceduri dodjele koncesije za određeno dobro donosi Vlada Kantona na prijedlog Ministra nadležnog ministarstva, a da je prije utvrđivanja prijedloga odluke nadležno ministarstvo dužno organizovati izradu studije o ekonomskoj opravdanosti dodjele koncesije, koju odobrava Vlada Kantona.

Iz te odredbe proizilazi da zaključeni ugovor nije bio protivan propisu koji je bio na snazi u pogledu njegove primjene na konkretan ugovorni odnos.

S druge strane utvrđenje da li je ugovor protivan Ustavu, revizijski sud smatra da je pravilan stav nižestepenih sudova, prema kojima je u momentu zaključivanja ugovora isti bio u skladu sa Ustavom F BiH i Ustavom SBK, koji su davali ovlaštenja kantonu da raspolaže sa s prirodnim bogatstvima ili dobrima u općoj upotrebi.

Revident ponavlja u reviziji da je u vrijeme zaključenja ugovora o koncesiji bila na snazi Evropska povelja o lokalnoj samoupravi (u daljem tekstu Evropska povelja) koju je BiH ratificirala 1994. godine, ta da se njenim neprimjenjivanjem povrijedio Ustav.

Čl. 4. tč. 6. Evropske povelje, je propisano:

„Lokalne jedinice će se, ukoliko je to moguće, pravovremeno, na odgovarajući način, pitati za mišljenje u postupku pripremanja i donošenja odluke koje ih se neposredno tiču“.

Međutim, iako je navedenom odredbom propisan djelokrug lokalne samouprave, u odredbi čl. 2. Evropske povelje je ipak propisan ustavni i zakonski temelj lokalne samouprave na slijedeći način:

„ U unutrašnjem zakonodavstvu i, koliko je to moguće, u ustavu prihvatiti će se načela lokalne samouprave“.

To znači da i Evropska povelja propisuje zakonski, te ako je moguće i ustavni, okvir za primjenu principa lokalne samouprave, koji se između ostalog odnose i na mišljenje lokalne zajednice o pitanjima koja se njih neposredno tiču.

Kako je u vrijeme zaključivanja spornog ugovora o koncesiji bio na snazi Zakon o koncesijama koji nije propisivao obavezu pribavljanja mišljenja lokalne zajednice, a da je tek presudom Ustavnog suda F BiH, br. U-4/08 od 16.09.2008. godine i to u postupku zaštite prava na lokalnu samoupravu (a ne ocjene ustavnosti zakona) utvrđen prestanak tog Zakona, čime je omogućeno da se principi lokalne samouprave iz Evropske povelje

² Službene novine F BiH broj 12/00 i 13/03;

primjene u novom Zakonu o koncesijama, proizilazi da zaključeni ugovor nije bio ni suprotan Ustavu, u smislu čl. 103. st. 1. ZOO-a.

Stoga nije ostvaren revizijski razlog pogrešne primjene materijalnog prava u pobijanoj odluci drugostepenog suda, pa su i ostali prigovori revizije odbijeni, primjenom člana 248. ZPP i donijeta odluka kao u izreci ove presude.

Kako je revizija odbijena, to je odbijen i zahtjev revidenta za naknadu troškova sastava revizije shodno članu 397. stav 1. ZPP.

Predsjednica vijeća
Tifa Potogija, s.r.